

บทที่ 5

สรุปการวิจัย ผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

บทนี้เป็นบทสรุปของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 4 หัวข้อใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ วิธีดำเนินการวิจัย ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การบริหาร และการดำเนินงานของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ในสังกัดกองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโรงเรียนสาธิตให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิตได้มากยิ่งขึ้น ข้อมูลที่ได้อาจจะตอบปัญหาเหล่านี้

1. หัวหน้าฝ่ายและอาจารย์ โรงเรียนสาธิตมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิตเพียงใด ?
2. อะไรบ้างที่เป็นหน้าที่หลักและหน้าที่รองของโรงเรียนสาธิตในปัจจุบันตามสภาพที่เป็นอยู่และที่ควรจะเป็น ?
3. อะไรบ้างที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมการณ์ของโรงเรียนสาธิต ?
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนสาธิตกับวิทยาลัยครู เป็นอย่างไร ?
5. หัวหน้าฝ่ายและอาจารย์ โรงเรียนสาธิตมีคุณสมบัติทางอาชีพเป็นอย่างไร ?
6. โรงเรียนสาธิตกำลังเผชิญกับปัญหาอะไรบ้าง และในอนาคตจะมีแนวโน้มอย่างไร ?

ในการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคนควาเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตจากหนังสือ, เอกสารต่าง ๆ และการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์หัวหน้า-

ฝ่ายและอาจารย์โรงเรียนสาธิตบางแห่งด้วย เพื่อประมวลข้อเท็จจริงมาเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถามซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนสาธิตสำหรับใช้สอบถามเฉพาะหัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิต กับแบบสอบถามอาจารย์โรงเรียนสาธิตใช้สำหรับสอบถามเฉพาะอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา เสร็จแล้วได้ทดลอง (try out) และปรับปรุงแบบสอบถาม ต่อจากนั้นจึงส่งแบบสอบถามให้แก่หัวหน้าฝ่ายและอาจารย์ของโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครู ซึ่งเป็นโรงเรียนสาธิตในระดับประถมศึกษาในสังกัดกองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู รวม 5 แห่งด้วยตนเอง คือโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โรงเรียนประถมสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูนครราชสีมา โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก และโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูอบตราชธานี มีจำนวนหัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิต 5 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนมาร้อยละ 100 จำนวนอาจารย์โรงเรียนสาธิต 61 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาร้อยละ 100 เช่นกัน

ข้อมูลที่ได้มานำเสนอเป็น 4 ตอนใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ สถานภาพของหัวหน้าฝ่ายและอาจารย์โรงเรียนสาธิต วัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิต และการประเมินผล การบริหารงานของโรงเรียนสาธิต ปัญหาและแนวโน้ม สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติ เสนอเป็นตารางแสดงความถี่และร้อยละ หาค่าเฉลี่ย หาค่าพิสัย หาค่ามัธยฐาน และค่าฐานนิยม แล้วแปลข้อมูลเหล่านั้นเพื่อเสนอเป็นผลของการวิจัย

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

สถานภาพของหัวหน้าฝ่ายและอาจารย์โรงเรียนสาธิต

1. หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิต ส่วนมาก (60 %) เป็นเพศหญิงเกิดที่อายุอยู่ในระหว่าง 35-39 ปี ถ้าเฉลี่ยประมาณ 38 ปี ทุกคน (100 %) สำเร็จการศึกษาขั้นสูงสุดในระดับปริญญาโททางการศึกษาจากต่างประเทศ และสำเร็จการศึกษาขั้นสูงสุดมาเป็นเวลา 3-8 ปี สำหรับประสบการณ์งานโรงเรียน ปรากฏว่ามีประสบการณ์ทางการสอนใน

โรงเรียนสาธิตและวิทยาลัยครูมากกว่าการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา คือ 3 ใน 5 คนหรือร้อยละ 60 ผ่านการสอนในโรงเรียนสาธิตมาแล้ว 2-4 ปี และในวิทยาลัยครู 5-9 ปี ในด้านประสบการณ์ทางการบริหารมีน้อยกว่าประสบการณ์ในการสอนและทางนิเทศการสอน คือ 3 ใน 5 คนหรือร้อยละ 60 ผ่านงานบริหารในโรงเรียนประถมศึกษาเพียง 1-3 ปี และอีก 2 ใน 5 คนหรือร้อยละ 40 ผ่านงานบริหารมาระหว่าง 5-6 ปี นอกเหนือไปจากการบริหารงานแล้วหัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิตทุกคนยังได้สอนในโรงเรียนสาธิต ระหว่าง 3-9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สอนในวิทยาลัยครู 3-12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และนิเทศการฝึกสอน 2-15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

2. อาจารย์โรงเรียนสาธิต ส่วนมากเป็นเพศหญิง (80.32 %) อายุเฉลี่ยของอาจารย์โรงเรียนสาธิตทั้งหมดประมาณ 32 ปี ร้อยละ 27.87 ไม่อยู่ในสังกัดกรมการฝึกหัดครู ร้อยละ 96.72 สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากในประเทศ ร้อยละ 93.44 เป็นวุฒิทางการศึกษา และร้อยละ 44.26 เป็นวุฒิปริญญาตรี รองลงมา (42.62%) เป็นวุฒิปริญญาโท และวุฒิปริญญาเอกมีน้อยมาก (3.28 %) ส่วนมาก (72.16 %) สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดมาแล้วประมาณ 5-9 ปี สำหรับในด้านประสบการณ์งานโรงเรียนปรากฏว่า อาจารย์โรงเรียนสาธิตส่วนมาก (72.16 %) เคยสอนมาแล้วในโรงเรียนประถมศึกษา ประมาณ 1-14 ปี ในโรงเรียนสาธิตประมาณ 1-9 ปี (63.93 %) มีอาจารย์โรงเรียนสาธิตจำนวนน้อยมาก (9.84 %) ที่มีประสบการณ์ทางการบริหารโรงเรียน สำหรับประสบการณ์ในคณาจารย์นิเทศ ร้อยละ 11.48 เท่านั้น มีประสบการณ์ทางการนิเทศการสอนทั่วไปมาแล้ว 7-8 ปี และร้อยละ 27.88 มีประสบการณ์ทางการนิเทศการฝึกสอนมาเป็นเวลา 5-6 ปี สำหรับในเรื่องหน้าที่และวามรับผิดชอบนั้น อาจารย์โรงเรียนสาธิตต้องสอนในโรงเรียนสาธิตโดยเฉลี่ย 16 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ร้อยละ 52.47 สอนประมาณ สัปดาห์ละ 15-19 ชั่วโมง อาจารย์โรงเรียนสาธิตร้อยละ 21.32 ได้ไปสอนในวิทยาลัยครูด้วย และสอนประมาณสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง อาจารย์โรงเรียนสาธิตที่ทำหน้าที่นิเทศการฝึกสอนมีประมาณร้อยละ 21.32 และที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษามีประมาณร้อยละ 11.48

วัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิต

1. หน้าที่ที่โรงเรียนสาธิตปฏิบัติเป็นหน้าที่หลักในปัจจุบัน หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิตรายงานว่ ประกอบด้วย การฝึกสอน (80 %) การสาธิตการสอนแก่นักเรียนฝึกหัดครู (60 %) และการสังเกตการสอน (60 %)

ส่วนอาจารย์โรงเรียนสาธิตก็รายงานหน้าที่หลักที่โรงเรียนสาธิตปฏิบัติอยู่สอดคล้องกับหัวหน้าฝ่าย คือ การฝึกสอน (60.68 %) การสังเกตการสอน (59.04%) และการสาธิตการสอนแก่นักเรียนฝึกหัดครู (55.74 %)

2. หน้าที่ที่โรงเรียนควรจะทำปฏิบัติเป็นหน้าที่หลักในอนาคต หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิต เห็นว่า ควรประกอบด้วย การทดลองและวิจัย (80 %) การสาธิตการสอนแก่นักเรียนฝึกหัดครู (80 %) การสังเกตการสอน (80 %) การเป็นผู้นำของโรงเรียนในชุมชน (80 %) และการฝึกสอน (60 %)

อาจารย์โรงเรียนสาธิตก็มีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของหัวหน้าฝ่าย คือ เห็นว่าหน้าที่หลักที่โรงเรียนสาธิตควรจะทำปฏิบัติคือ การทดลองและวิจัย (47.56 %) การสาธิตการสอนแก่นักเรียนฝึกหัดครู (42.64 %) และการสังเกตการสอน (42.64 %)

3. หน้าที่รองของโรงเรียนสาธิตตามที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิตรายงานว่ ได้แก่การสาธิตการสอนแก่โรงเรียนประชาบาล (80 %) การทดลองและวิจัย (60 %) และการให้การศึกษาอบรมแก่ครูประจำการของโรงเรียนในชุมชน (60 %)

ส่วนอาจารย์โรงเรียนสาธิตก็รายงานสอดคล้องกับความเห็นของหัวหน้าฝ่าย คือ การทดลองและวิจัย (57.40 %) และการสาธิตการสอนแก่โรงเรียนประชาบาล (47.56%)

4. หน้าที่รองในอนาคตของโรงเรียนสาธิต หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิต เห็นว่า ควรจะประกอบด้วย การสาธิตการสอนแก่โรงเรียนประชาบาล (60 %) การฝึกสอน และการให้การศึกษาอบรมแก่ครูประจำการของโรงเรียนในชุมชน (40 %)

สำหรับอาจารย์โรงเรียนสาธิตเห็นว่า หน้าที่รองในอนาคตควรจะเป็นเรื่องการศึกษาอบรมแก่ครูประจำการของโรงเรียนในชุมชน (31.16 %) และการสาธิตการสอนแก่โรงเรียนประชาบาล (26.24 %)

5. หัวหน้าฝ่ายและอาจารย์โรงเรียนสาธิตประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของโรงเรียนสาธิต สอดคล้องต่อกัน คือเห็นว่าโรงเรียนสาธิตได้รับความสำเร็จมากในด้านการฝึกสอน ได้รับความสำเร็จพอสมควรในด้านการสาธิตการสอนแก่นักเรียนฝึกหัดครู แต่ได้รับความสำเร็จน้อยในด้านการทดลองและวิจัย

6. หัวหน้าฝ่ายและอาจารย์โรงเรียนสาธิตรายงานสอดคล้องต่อกันว่า ในปีการศึกษา 2510 โรงเรียนสาธิตในโครงการวิจัย 4 ใน 5 โรงเรียน (80 %) ใ้ทำการทดลองและวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน 2 ใน 5 โรงเรียน (40 %) ทำการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร

7. หัวหน้าฝ่ายและอาจารย์โรงเรียนสาธิตรายงานว่า โรงเรียนสาธิตในโครงการวิจัยประสบผลสำเร็จที่สุดในด้านการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่เรื่อง การปรับปรุงการเรียนการสอน การผลิตเอกสารทางการศึกษา การอบรมจริยศึกษา ศิลปหัตถกรรม ในสถานอาคารสถานที่ใดแก การจัดห้องเรียน การจัดโรงเรียน และในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ การเล่นละคร ดนตรี การแข่งขันกีฬา การจัดนิทรรศการ ลูกเสือและอนุชาชาติ และการจัดงานวันเด็ก.

การบริหารงานของโรงเรียนสาธิต

1. ด้านการเงิน โรงเรียนสาธิตทุกโรงเรียนไม่ได้แยกแผนกการเงินออกจากหากจากวิทยาลัยครู ในเรื่องการจัดทำงบประมาณของโรงเรียน มี 3 โรงเรียน (60 %) ที่หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิตเป็นผู้จัดทำ อีก 2 โรงเรียน (40 %) ผู้อำนวยการวิทยาลัยครูเป็นผู้จัดทำสำหรับรายได้ของโรงเรียน โรงเรียนสาธิตมีรายได้จากเงินบำรุงการศึกษา เงินค่าขายอาหารและเงินงบประมาณ แต่ก็ไม่เพียงพอสำหรับการปรับปรุงโรงเรียน

2. ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ โรงเรียนสาธิตต้องการเงินงบประมาณสำหรับดำเนินปรับปรุงในด้านนี้มาก โรงเรียนสาธิตบางแห่ง (40%) มีอาคารเรียนชำรุดทรุดโทรม ไม่ปลอดภัย อาจจะเป็นอันตรายแก่นักเรียนและครูได้ ควรได้รับเงินงบประมาณดำเนินการโดยเร่งด่วน ทุกแห่ง (100 %) ขาดแคลนครุภัณฑ์ ขาดแคลนอุปกรณ์การสอนวิชาต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องมือวัสดุทัศนูปกรณ์ ต้องการที่จะปรับปรุงห้องสมุด

ห้องเรียน ห้องศูนย์อุปกรณ์ ห้องการมีสนามกีฬา ห้องวิชาเฉพาะต่าง ๆ เครื่องมือเครื่องใช้ประจำสำนักงาน โรงฝึกงาน ครุภัณฑ์ประจำห้องเรียน ห้องสมุดและห้องพัสดุ ห้องปฐมพยาบาล ห้องนำห้องสวมเพิ่มเติม และต้องการปรับปรุงบริเวณโรงเรียน ซึ่งถ้าเรียงตามลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยแล้วก็จะได้ดังนี้ กล่าวคือ ในด้านอาคารสถานที่ ต้องการอาคารเรียนเพิ่มเติม โรงฝึกงาน โรงอาหาร โรงพลศึกษา ห้องวิชาเฉพาะต่าง ๆ ปรับปรุงห้องสมุด ซ่อมแซมอาคารเรียน สนามกีฬา สร้างห้องนำห้องสวมเพิ่มเติม ปรับปรุงบริเวณโรงเรียน ในด้านวัสดุอุปกรณ์ ต้องการอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนทุกวิชา หนังสืออ่านประกอบทุกวิชา หนังสือสำหรับห้องสมุดและห้องศูนย์อุปกรณ์ เครื่องมือโสตทัศนศึกษา วัสดุสิ้นเปลืองสำหรับผลิตอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ประจำสำนักงาน ในด้านครุภัณฑ์ ต้องการโต๊ะและเก้าอี้สำหรับนักเรียนอย่างเพียงพอ ครุภัณฑ์ประจำห้องเรียนและห้องพัสดุ โทรศัพท์และรถประจำโรงเรียน

3. ด้านหลักสูตรและกิจกรรม โรงเรียนสาธิตทุกโรงเรียน (100 %) ใช้หลักสูตรเหมือนกับหลักสูตรชั้นประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับในเรื่องการจัดกิจกรรมชุมนุมนั้น โรงเรียนสาธิต 4 ใน 5 โรงเรียน (80 %) ได้จัดกิจกรรมชุมนุมวิชาการต่าง ๆ และกลุ่มกิจกรรมตามความสนใจและความสมัครใจของนักเรียน

4. ทัศนคติของอาจารย์โรงเรียนสาธิตเกี่ยวกับอาชีพครู อาจารย์โรงเรียนสาธิตส่วนมากมาเป็นครูเพราะตั้งใจมีอาชีพครูมาก่อน (49.17 %) และส่วนมาก (75.41 %) ก็ไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ ทั้งนี้ได้ให้เหตุผลว่า เพราะรักอาชีพครู รักเด็ก ชอบรับราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และเห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติและมั่นคง มีเพียงร้อยละ 24.59 เท่านั้นที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ โดยให้เหตุผลว่า อาชีพครูมีรายได้ไม่พอจ่าย สวัสดิการในด้านที่อยู่อาศัยไม่เพียงพอ ภารกิจย่ำแย่และงานหนัก เป็นต้น

ในเรื่องระดับชั้นที่ต้องการสอน อาจารย์โรงเรียนสาธิตร้อยละ 42.64 ต้องการย้ายไปสอนนักเรียนระดับชั้น ป.กศ.ต้น ที่ต้องการสอนระดับประถมศึกษาตอนต้นมีร้อยละ 31.16 จะเห็นว่าอาจารย์โรงเรียนสาธิตส่วนใหญ่ (75.24 %) ต้องการสอนเด็กโตและในระดับชั้นสูง ๆ ไม่ชอบสอนเด็กในระดับชั้นประถมศึกษา ทั้ง ๆ ที่ขณะนี้ทุกคนกำลัง

สอนเด็กในระดับนี้ อยู่ เป็นจุดหนึ่งที่ผู้บริหารการศึกษาควรมีความสนใจและพิจารณาแก้ไข ทัศนคติอันนี้ สำหรับปัญหาในการสอนที่สำคัญก็คือ อุปกรณ์การสอนมีไม่พอและห้องเรียนมี นักเรียนมากเกินไป

5. การจัดการศึกษาให้แก่อาจารย์โรงเรียนสาธิต จำนวนโรงเรียนสาธิต 3 ใน 5 โรงเรียน (60%) และอาจารย์โรงเรียนสาธิตร้อยละ 16.39 ที่เคยเข้าร่วมประชุม-สัมมนาหรือเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่กรมการฝึกหัดครูจัดขึ้น อาจารย์โรงเรียนสาธิต อีกร้อยละ 83.61 ไม่เคยมีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมเลย สำหรับเรื่องการไปสังเกตการสอนในโรงเรียนอื่น ปรากฏว่าอาจารย์โรงเรียนสาธิตร้อยละ 32.79 จากโรงเรียนสาธิต 2 โรงเรียน (40%) มีโอกาสได้ไปสังเกตการสอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนอื่นซึ่งมักเป็นโรงเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ มี 3 โรงเรียน (60%) ที่จัดให้มีขึ้นและเรื่องที่เคยปฐมนิเทศไปแล้วเป็นเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตบาง อาจารย์โรงเรียนสาธิตต้องการให้เน้นในเรื่องความเข้าใจในบทบาทของโรงเรียนสาธิต ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียนสาธิตที่ควรร่วมกันปรับปรุง การประสานงานกันระหว่างโรงเรียนสาธิตกับวิทยาลัยครู สำหรับการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่อาจารย์โรงเรียนสาธิต นั้น ได้จัดทำกันน้อยมาก คือในปีการศึกษา 2510 นี้มีโรงเรียนสาธิตเพียงแห่งเดียว (20%) ที่จัดทำ อีก 4 แห่ง (80%) ไม่ได้จัดทำเลย

ก่อนโรงเรียนเปิดเรียนต้นปีการศึกษา โรงเรียนสาธิตทุกโรงเรียน (100%) ได้มีการเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ กันพอสมควร เช่น ได้จัดประชุมครูวางโครงการการทำงานตลอดปี จัดห้องเรียน จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ กำหนดหน้าที่ของครูแต่ละคน จัดอาจารย์เข้าชั้นเรียน จัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน เป็นต้น

6. การประสานงานกับวิทยาลัยครู อาจารย์โรงเรียนสาธิตเพียงส่วนน้อย คือ ร้อยละ 11.47 เท่านั้นที่ได้ทำโครงการสอนร่วมกับอาจารย์วิทยาลัย ในด้านการศึกษาฝึกสอน มีนักเรียนฝึกหัดครูมาฝึกสอนที่โรงเรียนสาธิตเป็นจำนวนไม่มาก คือระหว่าง 8 - 30 คน หรือ ร้อยละ 4 ถึงร้อยละ 38 ของนักเรียนที่ออกฝึกสอนทั้งวิทยาลัย และอาจารย์โรงเรียนสาธิต ร้อยละ 54.10 ได้ทำหน้าที่นี้เทศการสอนแก่นักเรียนที่ฝึกสอนในโรงเรียนสาธิตเป็นจำนวน

ระหว่าง 1-6 คน ถ้าคิดเฉลี่ยจะประมาณ 4 คน

สำหรับค่านการวิชาชีพชั้นเรียน ปรากฏว่า ในระหว่างภาคกลางปีการศึกษา 2510 นักเรียนฝึกหัดครูได้มาใช้ชั้นเรียนของโรงเรียนสาธิตส่วนมากเพื่อสังเกตการสอน การศึกษา เด็ก การสังเกตพฤติกรรมเด็ก สังเกตการจัดชั้นเรียน สังเกตการปกครองชั้น ศึกษา หนังสือและอุปกรณ์ในชั้น แต่จำนวนครั้งที่ใช้มีไม่มาก คือระหว่าง 1-14 ครั้ง ส่วนอาจารย์วิทยาลัยครูมาใช้ชั้นเรียนในโรงเรียนสาธิตโดยนำนักเรียนฝึกหัดครูมาใช้และมาสังเกตการสอน

7. การประสานงานกับชุมชน อาจารย์โรงเรียนสาธิตส่วนมากใช้แหล่งวิชาการในท้องถิ่นเป็นประโยชน์แก่การสอนของตน คือจัดให้นักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ในวิชาที่สอน (50.84 %) ขอความช่วยเหลือในด้านวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานหรือบุคคลากรในท้องถิ่น (36.08 %) และเชิญบุคคลากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน (24.60 %) ในด้านความสัมพันธ์กับผูปกครองโรงเรียนสาธิตสร้างความสัมพันธ์โดยการส่งรายงานผลการเรียนถึงผูปกครอง (94 %) และการเชิญผูปกครองมาพบที่โรงเรียน (79 %) สำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น วิธีที่โรงเรียนสาธิตใช้มากที่สุดคือการให้บริการการสังเกตการเรียนการสอน (59.04 %) รองลงมาคือการเข้าร่วมแข่งขันกีฬา (54.12 %)

ปัญหาของโรงเรียนสาธิต

ปัญหาที่สำคัญของโรงเรียนสาธิตในปัจจุบันคือ อาจารย์ไม่พอ ห้องเรียนไม่พอ ปัญหาการโอนอาจารย์โรงเรียนสาธิตที่สังกัดกรมสามัญศึกษา (24.60%) ไปสังกัดกรมการฝึกหัดครูยังไม่ได้ซึ่งทำให้อาจารย์กลุ่มนี้ไม่มีกำลังใจทำงาน ปัญหาอาจารย์โรงเรียนสาธิตมีความรู้สึกวาทันมีฐานะไม่เท่าเทียมกับอาจารย์วิทยาลัยครู ปัญหาอุปกรณ์การสอนมีไม่พอนักเรียนลดชั้น งบประมาณโรงเรียนไม่เพียงพอ อาคารเรียนทรุโทรม สนามเด็กเล่นและอุปกรณ์การเล่นมีไม่พอ ขาดครูอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิจัย และขาดอาจารย์ที่สมัครใจสอนในโรงเรียนสาธิตจริง ๆ

นอกจากนี้ อาจารย์โรงเรียนสาธิตได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงการบริหารงาน

บุคคลของวิทยาลัยครูและโรงเรียนสาธิต โดยเฉพาะการประสานงานกันระหว่างวิทยาลัยครู กับโรงเรียนสาธิตเช่นควรวินิจฉัยการผลัดเปลี่ยนกันสอนทั้งในโรงเรียนสาธิตและวิทยาลัยครู การสัมมนาพร้อมกันระหว่างโรงเรียนสาธิตกับวิทยาลัย กำหนดให้อาจารย์วิทยาลัยมาสอนในโรงเรียนสาธิตด้วย และควรถักหาอาจารย์สำหรับสอนในโรงเรียนสาธิตให้เพียงพอ ในด้านการเงิน ควรจัดงบประมาณให้พอ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ควรจัดสร้างอาคารเรียนให้พอ โดยให้มีห้องเรียนและห้องประกอบครบครัน มีวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอ จัดห้องสมุดให้ดี ด้านการบริหารงานของโรงเรียน อาจารย์โรงเรียนสาธิตเห็นว่า ควรปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียนคือมีการวางแผนงานและวางโครงการร่วมกันระหว่างคณะครู รวมทั้งการติดตามผลงานร่วมกัน สำนวญความต้องการของโรงเรียนและนักเรียนฝึกหัดครู ในด้านการเรียนการสอน โรงเรียนสาธิต ควรมีการทดลองและวิจัยทางวิชาการ จัดแยกเล็กตามระดับความรู้ เป็นต้น.

แนวโน้มของโรงเรียนสาธิต

โรงเรียนสาธิตมีแนวโน้มที่จะทำหน้าที่ตามอุดมการณ์ของโรงเรียนสาธิตให้มากยิ่งขึ้น คือมีโครงการที่จะปรับปรุงการเรียนการสอน ปรับปรุงการวัดผล จะมีการสร้างแบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ ทำระเบียบแบบแผน จัดให้มีกิจกรรมชุมนุมวิชาการต่าง ๆ มากขึ้น บรรจุครูอาจารย์เพิ่ม จะเปิดชั้นเรียนให้ถึงระดับมัธยมศึกษา จะจัดชั้นเล็กเล็กขึ้น จัดให้มีชั้นทดลอง รับนักเรียนเพิ่มขึ้น สร้างอาคารเรียนเพิ่ม ปรับปรุงห้องสมุดและห้องศูนย์-อุปกรณ์ จัดทำหนังสือและเอกสารประกอบบทเรียน

ในด้านความสัมพันธ์กับวิทยาลัยครู โรงเรียนสาธิตมีโครงการที่จะทดลองสอนวิชาสามัญในหมวดวิชาต่าง ๆ ร่วมกับหมวดวิชาต่าง ๆ ของวิทยาลัย จะให้อาจารย์โรงเรียนสาธิตได้สอนวิชาวิธีสอนวิชาเฉพาะในวิทยาลัย จัดโครงการหมุนเวียนกันสอนระหว่างอาจารย์โรงเรียนสาธิตกับอาจารย์วิทยาลัย จัดบริการแก่นักเรียนฝึกหัดครูให้มากที่สุดและดีที่สุด

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ก็มีโครงการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยจะช่วยเหลือและร่วมมือกับชุมชนให้มากขึ้น.

สรุป

ผลการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในสังกัดกองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู พอจะสรุปได้ดังนี้

1. หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิตส่วนมากมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิตอย่างชัดเจน สำหรับอาจารย์โรงเรียนสาธิตมีความเข้าใจในเรื่องนี้ไม่ค่อย
2. การปฏิบัติหน้าที่ตามอุมการของโรงเรียนสาธิตยังไม่สมบูรณ์ ส่วนมากมักจะเน้นงานการฝึกสอน
3. การวิจัยและทดลองในโรงเรียนสาธิตยังมีน้อยไป ขาดบุคคลากรและเงินทุนสำหรับทำการทดลองหรือวิจัย
4. อาจารย์โรงเรียนสาธิตส่วนมากมีคุณสมบัติทางอาชีพค่อนข้างสูง ไม่ประสงค์จะสอนนักเรียนระดับประถมศึกษา ต้องการย้ายไปสอนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา
5. ปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับวิทยาลัยครู ทำให้การประสานงานกันระหว่างอาจารย์ทั้งสองฝ่ายมีน้อยมาก และมีผลกระทบที่เนื่องต่อการฝึกหัดครูและโครงการการปฏิบัติหน้าที่ตามอุมการของโรงเรียนสาธิตทั้งหมด
6. โรงเรียนสาธิตกำลังเผชิญกับปัญหาสำคัญในเรื่องอาจารย์ไม่พอ ห้องเรียนไม่พอ อุปกรณ์การสอนไม่พอ ห้องเรียนมีนักเรียนมากเกินไป และขาดมากในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่อาจารย์โรงเรียนสาธิต สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) เครื่องมือเครื่องใช้ (Equipment) เงินงบประมาณและเงินทุน และคณะครูอาจารย์ที่มีความสามารถสูง.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานสำหรับหัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิต

1. หัวหน้าฝ่ายและอาจารย์โรงเรียนสาธิตควรมีความเข้าใจถึงบทบาท วัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิตอย่างชัดเจน และปรับปรุงหน้าที่หลัก หน้าที่รองของโรงเรียนให้เหมาะสมกับที่เป็นโรงเรียนสาธิต
2. โรงเรียนสาธิตจะต้องยอมรับหน้าที่รับผิดชอบในการเป็นผู้ทดลองและวิจัยทางการศึกษา และทางวิทยาลัยครู, กรมการฝึกหัดครู ควรมีบทบาทช่วยในเรื่องนี้ด้วย
3. ควรมีการประชุมควรวางแนวปรัชญา จุดมุ่งหมายและนโยบายของโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงโรงเรียนในอนาคต
4. ควรมีการประชุมเพื่อวางแผนงานบริหารโรงเรียน วางแผนการสอน ซึ่งในบางเรื่องควรมีผู้แทนจากวิทยาลัยครู โรงเรียนอื่น และผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งผู้แทนนักเรียนด้วย
5. ควรมีการปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์โรงเรียนสาธิต เช่น จัดให้มีการอบรมครูประจำการ การนิเทศการสอน ให้โอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือเข้ารับการอบรมทางวิชาการ การสังเกตการสอนในโรงเรียนอื่น การประชุมครู การประชุมนิเทศ และการศึกษาคอ
6. จัดหาอุปกรณ์การสอนวิชาต่าง ๆ เครื่องอ่านวัดความสะดวก เครื่องมือ-เครื่องใช้ให้เพียงพอ
7. ปรับปรุงห้องสมุด และห้องศูนย์อุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพเพื่อช่วยครูและนักเรียนในการเรียนการสอน
8. ควรส่งเสริมให้ครูทุกคนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมตามความถนัดและความสนใจ ทางโรงเรียนควรช่วยเหลือในเรื่องการเงินด้วย และต้องมีการตระเตรียมงานล่วงหน้าเพื่อมิให้เกิดข้อเสียดลทางการเรียน
9. ส่งเสริมให้มีการศึกษานอกสถานที่ การใช้แหล่งวิชาในห้องถิ่น วิทยากรใน

ห้องดินให้มากขึ้น

10. ควรมีการประชุมแก้ปัญหา และการสังเกตการสอนในชั้นเพื่อการศึกษาปัญหา และปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งจะต้องทำด้วยความระมัดระวัง

11. โรงเรียนสาธิตควรมีโครงการวิจัย การทดลองวิธีสอนแบบต่าง ๆ เป็นผู้นำ ในการสอนคววิธีใหม่ ๆ

12. ควรมีการประเมินผลหลักสูตรและเทคนิคการสอนที่ใช้ในโรงเรียนสาธิตอยู่ ตลอดเวลา

13. ปรับปรุงการวัดผลให้ทันสมัย ปรับปรุงการสอนวิชาต่าง ๆ ข้อทดสอบ เกณฑ์ การวัดผล การสอบคัดเลือกเข้าเรียน ตลอดจนระเบียบและรายงานผลการเรียนให้ใหม่ประ- สติธิภาพสูง

14. ปรับปรุงตารางสอนของโรงเรียนให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก และสัมพันธ์ กับตารางสอนของฝ่ายวิชาการของวิทยาลัย

15. ควรจัดตั้งศูนย์บริการ วัสดุทัศนอุปกรณ์ขึ้น และควรจะสนับสนุนให้คณะครูอาจารย์ ทั้งในวิทยาลัยครูและโรงเรียนสาธิต ใ้ร่วมกันศึกษาและสร้างอุปกรณ์ใหม่ ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ ในการปรับปรุงการสอนวิชาต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษา

16. ปรับปรุงให้จำนวนชั่วโมงสอนของอาจารย์ โรงเรียนสาธิตลดลงเพื่อให้มีเวลา เหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนสาธิต

17. ติดต่อประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ ของวิทยาลัยแต่ละหมวด โดยเฉพาะต้องติดต่อประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชาการศึกษาให้ใกล้ชิด กำหนดโครงการ เวลา และวิธีสังเกตเด็กให้แน่นอน

18. ควรปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์โรงเรียนสาธิตกับอาจารย์วิทยาลัย ครู ให้เป็นผลดีต่อโปรแกรมทั้งหมดของโรงเรียน และโรงเรียนสาธิตควรร่วมกับวิทยาลัยครู ในการศึกษาบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อวิชาชีพครูและการฝึกหัดครู มีการวางแผนงานร่วมกัน เป็นอย่างดีและประสานงานกันอย่างระมัดระวัง

19. โรงเรียนสาธิตควรปรับปรุงในด้านการศึกษาติดต่อและความสัมพันธ์กับโรงเรียน- ประชาบาลในท้องถิ่นรอบ ๆ ให้ดีขึ้น

20. ควรปรับปรุงโรงเรียนสาธิตให้เป็นผู้นำของโรงเรียนในท้องถิ่น เป็นตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษาที่ดี

21. ควรมีการออกแบบสอบถาม สํารวจความต้องการของอาจารย์โรงเรียนสาธิตในสถานต่าง ๆ อย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อนํามาเป็นแนวทางพิจารณาร่วมกันวางแผนงานแก้ปัญหาต่อไป

22. ควรมีการเตรียมงานก่อนเปิดภาคเรียนเป็นอย่างดีและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพขึ้นเรื่อย ๆ.

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงโรงเรียนสาธิตสำหรับผู้อำนวยการวิทยาลัยครู

1. ผู้ที่จะเป็นหัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิต ควรจะเป็นผู้ที่เข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของงานโรงเรียนสาธิต เป็นผู้มีความรู้และความชำนาญงานในการที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้นิเทศการสอนของครูในโรงเรียนสาธิตได้ และมีตำแหน่งฐานะในวิทยาลัยครูในการที่จะประสานงานกับหัวหน้ามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ด้วย

2. หน้าที่และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิต ควรถือเป็นนโยบายในการปฏิบัติงานของวิทยาลัยครูไม่ไช่ของโรงเรียนสาธิตแต่ฝ่ายเดียว

3. การสร้างอาคารเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Facilities) ของโรงเรียนสาธิต ควรจะได้ประเมินค่าเสียก่อนด้วยความระมัดระวัง และมีการปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ตามความต้องการตามโปรแกรมของโรงเรียน

4. จัดหาครูอาจารย์ที่มีความสามารถสูง คุณภาพสูงเข้ามาเป็นอาจารย์ในโรงเรียนสาธิต

5. พยายามส่งเสริมให้อาจารย์โรงเรียนสาธิตมีทัศนคติที่ดี ในการรับบทบาทและหน้าที่ในโรงเรียนสาธิต

6. วิทยาลัยควรวีให้การสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือเครื่องใช้ เงินทุน และคณะครูอาจารย์ที่มีความสามารถอย่างเพียงพอ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของโรงเรียนสาธิต

7. วิทยาลัยควรมีโครงการวิจัยหรือทดลองที่จัดทำในโรงเรียนสาธิต
8. การบริหารงานเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิต ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษา อันประกอบด้วยคณะครูอาจารย์ในวิทยาลัยและโรงเรียนสาธิต ซึ่งอาจแบ่งออกเป็นคณะกรรมการฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการตัดสินใจ ขอบข่าย ส่วนการดำเนินงานนั้นควรเป็นหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิต
9. ควรมีคณะกรรมการประสานงานระหว่างวิทยาลัยครูกับโรงเรียนสาธิต ในการสังเกตการสอน การฝึกสอน และการใช้โรงเรียนสาธิต ของนักเรียนฝึกหัดครู และอาจารย์วิทยาลัยครู
10. อาจารย์ในหมวดวิชาต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูจะปรับปรุงการสอนวิชาของตนในระดับฝึกหัดครู และช่วยรวมในการศึกษา ค้นคว้าทดลองปรับปรุงการสอนวิชานั้น ๆ ในระดับประถมและมัธยมซึ่งจะทำได้สะดวกโดยการรวมงานกันระหว่างวิทยาลัยกับโรงเรียนสาธิต
11. ควรให้มีการหมุนเวียนอาจารย์ระดับวิทยาลัยและโรงเรียนสาธิต ในการสอนนักเรียนทั้งสองแห่ง วิชาที่อาจารย์โรงเรียนสาธิตควรสอนคือวิชาวิธีสอนวิชาเฉพาะ
12. ควรให้อาจารย์วิทยาลัยมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนสาธิตอย่างชัดเจน และใช้โรงเรียนสาธิตให้เป็นประโยชน์แก่การฝึกหัดครูมากที่สุด
13. หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาใหญ่ ๆ เช่น หมวดวิชาการศึกษา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ควรมีที่ทำงานที่โรงเรียนสาธิตด้วย มีเวลาทำงานที่โรงเรียนสาธิตทุกวัน เพื่อทำให้การประสานงานระหว่างวิทยาลัยกับโรงเรียนสาธิต และการหมุนเวียนอาจารย์วิทยาลัยมาสอนในโรงเรียนสาธิตบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ
14. ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาารวมกันระหว่างอาจารย์วิทยาลัยกับอาจารย์โรงเรียนสาธิต เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้โรงเรียนสาธิต การประสานงาน การวางแผนงาน และการติดตามผลงานร่วมกัน เป็นเวลาประมาณ 1 วันต่อภาคเรียน
15. วิทยาลัยครูและโรงเรียนสาธิต ควรประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การจัดการศึกษาให้แก่อาจารย์โรงเรียนสาธิตและอาจารย์วิทยาลัยได้ผลดี และจะส่งเสริมให้การฝึกหัดครู วิชาชีพครู มีคุณภาพยิ่งขึ้น.

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงโรงเรียนสาธิตสำหรับกรมการฝึกหัดครู

1. โรงเรียนสาธิตควรเป็นส่วนหนึ่งของวิทยาลัยครู และมีบทบาทในการที่จะเป็นแหล่งกลางช่วยให้การผลิตครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โรงเรียนสาธิตจึงมีความสัมพันธ์โดยใกล้ชิดกับหมวดวิชาต่าง ๆ ในการที่จะให้หมวดวิชาเฉพาะได้ใช้โรงเรียนสาธิตเป็นสถานที่สังเกตศึกษา และฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนฝึกหัดครู

2. การบรรจุครูอาจารย์เข้าสอนในโรงเรียนสาธิต ควรจะเป็นบุคคลที่มีความสามารถสูง ใฝ่รับการคัดเลือกและยกย่องมาเป็นอย่างดี จะต้องเป็นครูที่เยี่ยมเยียน ยินดีที่จะทำงานหนักเพื่อเป็นตัวอย่างการปฏิบัติงานในวิชาชีพนี้ ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญของอาจารย์ในโรงเรียนสาธิตให้มากขึ้น

3. กรมควรหาวิธีจูงใจให้อาจารย์ทุกคนสมัครใจที่จะสอนในโรงเรียนสาธิต โดยวิธีพิจารณาความดีความชอบเป็นพิเศษ หรือส่งเสริมให้มีโอกาสที่จะไปศึกษาต่อภายในและภายนอกประเทศมากขึ้นเป็นพิเศษ

4. กรมควรพิจารณาใ้งบประมาณสำหรับขยายอาคารเรียนโรงเรียนสาธิตเพิ่มเติม เพื่อรับนักเรียนได้มากขึ้นและเพื่อสนองการใ้ชของนักเรียนฝึกหัดครูที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี และจะทำให้โรงเรียนสาธิตปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของโรงเรียนสาธิตได้มากขึ้นด้วย

5. กรมควรจัดหาอาจารย์ผู้สอนวิชาพิเศษ เช่น ทัศนศึกษา ศิลปศึกษา พลานามัย บรรณารักษ์ ที่โรงเรียนสาธิตยังขาดอยู่ให้เพียงพอ

6. ควรให้อาจารย์โรงเรียนสาธิตมีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือเข้ารับการอบรมวิชาการต่าง ๆ ที่กรมได้จัดขึ้น ทุกวิชาและผลัดเปลี่ยนกันตลอดปีอย่างทั่วถึง

7. หน่วยงานพิเศษ กรมการฝึกหัดครู ควรจะมีบทบาทอย่างสำคัญในการปรับปรุงโรงเรียนสาธิตให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิตอย่างมีประสิทธิภาพ.

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่ทำการวิจัยต่อไป

การเขียนวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นผลของการวิจัยที่ทำในวงจำกัด จึงขอเสนอแนะให้

มีการวิจัย ศึกษาคนควาต่อไป ดังนี้

1. การศึกษาคนควาครั้งนี้ ใช้การส่งแบบสอบถามแก่หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิต และอาจารย์โรงเรียนสาธิตด้วยตนเอง ณ ที่โรงเรียนสาธิตทุกแห่ง ซึ่งก็ได้เห็นสภาพของโรงเรียนตามความเป็นจริงพอสมควร แต่ก็ไม่กว้างขวางพอ เพราะมีเวลาเอ่ย และประชากรที่ใช้มาจากโรงเรียนสาธิตเพียง 5 โรงเรียนเท่านั้น ข้อมูลที่รวบรวมมาจึงไม่กว้างขวางพอและครอบคลุมโรงเรียนสาธิตที่สังกัดกรมการฝึกหัดครูทุกโรงเรียน จึงควรจะได้มีการศึกษาโรงเรียนสาธิตของกรมการฝึกหัดครูทุกโรงเรียนซึ่งมีอยู่ โรงเรียน และควรมีแบบสอบถามสำหรับอาจารย์วิทยาลัย นักเรียนฝึกหัดครู ผู้ปกครองนักเรียนสาธิต หรือใช้การสัมภาษณ์ก็ได้ โดยใช้ประชากรที่มีจำนวนประชากรมากพอที่จะเป็นตัวแทนได้ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตทั้งหมดสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ควรจะมีการศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนสาธิตทั้งในระดับประถมศึกษา และมีธยมศึกษาที่มีอยู่ทั้งหมดในประเทศไทยเพื่อทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนสาธิต ปัญหาและแนวโน้มของโรงเรียนสาธิตในประเทศไทย
3. ควรมีการศึกษาการปฏิบัติงานของโรงเรียนสาธิตในคานต่าง ๆ ของสถานศึกษาฝึกหัดครู เป็นระยะ ๆ ทุก 2 หรือ 3 ปี เพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิต และเพื่อเป็นการชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนสาธิตยังจำเป็นสำหรับการฝึกหัดครูในประเทศไทยอยู่.